

Gundsømagle den 14.01.2026.

Brev til ministerierne for

Grøn Trepert, Miljø og Transport

Vedrørende: Frederikssundsmotorvejen - strækningen gennem Værebros Ådal, Hove Ådal og området i og omkring Gundsømagle Sø.

Behov for samlet ministeriel afklaring i forhold til Natura 2000, vandmiljø, biodiversitet og Grøn Trepert

Indledning og formål

Roskilde Natur henvender sig hermed samlet til regeringen med anmodning om en tværministeriel afklaring og besvarelse af væsentlige bekymringer i forbindelse med planlægningen af Frederikssundsmotorvejen, særligt strækningen gennem Værebros Ådal, Hove Ådal og området omkring Gundsømagle Sø.

Formålet med henvendelsen er at sikre, at projektet gennemføres i fuld overensstemmelse med gældende national og EU-retslig lovgivning - herunder Natura 2000-reglerne, vandrammedirektivet og VVM-reglerne - samt at der foretages en reel og opdateret vurdering af alternative løsninger, herunder tunnelloøsning, som kan sikre sammenhængende natur, rent vandmiljø og borgernes langsigtede interesser.

Bekymringspunkterne er formuleret på baggrund af dialog med fagpersoner, herunder biologisk og hydrologisk ekspertise, og med udgangspunkt i gældende lovgivning og offentligt tilgængelige analyser.

Om Roskilde Natur og Gundsø Grønne Kile

Roskilde Natur er en borgerdrevet forening med et bredt fagligt netværk, der arbejder målrettet for sammenhængende natur, rent vandmiljø og bæredygtige helhedsløsninger i og omkring Roskilde Kommune. Foreningen udspringer af det politisk vedtagne borgerforslag **Gundsø Grønne Kile**, som har opnået bred opbakning og indgår som et højt prioriteret indsatsområde i Roskilde Kommunes Grønne Trepert.

Roskilde Kommunes statusnotat af 24. juni 2025 dokumenterer, at Gundsømaglekilen er forankret som et kommunalt prioriteret signaturprojekt i den grønne trepart, baseret på politiske beslutninger,

gennemførte forundersøgelser, systematisk lodsejerdialog og et formelt forskningspartnerskab med Aarhus Universitet (jf. bilag 2).

Foreningen samarbejder bredt med lokale fællesskaber, lodsejere og organisationer, herunder Ågerup Landsbyråd, Gundsømagle Landsbyråd, Kastaniehøj Grundejerforening og Vandværk, Fugleværnsfonden, DOF samt Grøn Trafik i Bycirklen. Foreningen oplever en stigende medlemsopbakning som følge af projektets omfang, karakter og brede folkelige forankring.

Gundsømagle Sø, vandmiljø og forskningsprojekt

Gundsømagle Sø udgør et centralt omdrejningspunkt i Gundsø Grønne Kile og er forbundet til Salmosen og Roskilde Fjord via Hove Å. Området er udpeget som strategisk grøn-blåt areal i Roskilde Kommune og anvendes som kommunalt natur- og læringsområde for børn, unge og borgere.

Søen er historisk set en af de mest fugle-artsrige søer på Sjælland, men er grundet forurening og delvis tørlægning blevet mere artsfattig. Søens tilstand er vurderet til at være ”dårlig” selvom udviklingen er gået mod en forbedret tilstand med de første vandmiljøplaner. Den positive udvikling er gået i stå, men det forventes at tilstanden kan bringes nærmere målet om ”god økologisk tilstand” med den grønne trepart og en lokal indsats for restaurering af søen. Det er derfor afgørende, at der ikke etableres nye forureningskilder i oplandet.

I den forbindelse har Aarhus Universitet ved professor **Nicolai Friberg** igangsat forberedelser til et forskningsbaseret oprensingsprojekt for Gundsømagle Sø. Projektet omfatter analyser, prøvetagning og metodeudvikling med henblik på bedste praksis for sørestaurering. Opstart forventes i 2026, bl.a. med fondssøgning. Projektet er en integreret del af det politisk vedtagne borgerforslag, og ambitionen er, at erfaringerne eventuelt kan anvendes nationalt.

Dette understreger relevansen af vores bekymring for, at et motorvejsprojekt kan få betydning for både forskningsindsatsen og mulighederne for at opnå god økologisk tilstand i å-systemer, sø og fjorde samt for nærliggende drikkevandsboringer og indvindingsområder, hvilket forudsætter en grundig vurdering (jf. bilag 4 og 5).

Natura 2000 og sammenhængende natur

Området omkring Værebros Ådal, Hove Å og Gundsømagle Sø omfatter to Natura 2000-udpegninger og er i adskillige analyser (DCE, KU, Biodiversitetsrådet) udpeget til at være blandt de mest værdifulde områder til at skabe sammenhængende natur. Området bør indgå i EU's målsætning om 30 % beskyttet natur, heraf 10 % strengt beskyttet.

Foreningen arbejder ud fra et naturperspektiv, hvor målet er store, sammenhængende, selvforvaltende naturområder frem for fragmenterede “øer”. I den sammenhæng spiller også

Naturstyrelsens skov- og plantagearealer en rolle som økologiske kerneområder og trædesten (ecological stepping stones), der kun fungerer optimalt, hvis den landskabelige sammenhæng opretholdes.

Planlægningen af Frederikssundsmotorvejen forudsættes derfor at ske på et grundlag, hvor der gennemføres en væsentlighedsvurdering, og hvor projektet ikke medfører forringelse af Natura 2000-områdernes habitats udpegningsgrundlag, herunder bevaringsstatus for arter, levesteder og rasteplasser, særligt for fugle og andre beskyttede arter.

Opfølgning på VD-møde 4. december 2025 - centrale bekymringer

1. Fragmentering og linjeføring

Den planlagte motorvej gennem Værebros Ådal og Hove Ådal vil gennemskære to af Roskilde Kommunes grønne trepartsprojektområder og skabe en væsentlig barriere for arters spredning, naturoplevelse og landskabelig sammenhæng. Vi anmoder om, at alternative linjeføringer vurderes reelt, herunder tunnelloser, og at løsningerne ikke kommer i konflikt med Natura 2000-områdernes udpegningsgrundlag.

2. Vejvand, salt og vandrammedirektivet

Vejvand er omfattet af vandrammedirektivet. Hove Å, Gundsømagle Sø og Roskilde Fjord er ikke i god kemisk og økologisk tilstand, bl.a. på grund af overskridelser af miljøkvalitetskrav for benz(a)pyren og antracen, samt forurening med næringsstoffer (primært fosfor). VD understreger at de renser vejvand til et niveau hvor der ikke udledes højere næringsstofkoncentrationer end baggrundsniveau. Derfor er vi primært bekymrede for vintervejsalt, som kan give saltpulser i Hove Å og Værebros Å samt påvirke grundvandet i drikkevandsindvindingsområder.

3. Mobilitet, støj og trafikdrab

Vi vurderer, at der ikke i tilstrækkelig grad er redegjort for sikring af faunapassage, støjreduktion og forebyggelse af trafikdrab i et område med høj naturprioritet.

4. Tunnel- og broløsninger

Roskilde Natur anmoder om en fagligt underbygget, skriftlig vurdering af muligheden for tunnelloser under Værebros Ådal. Alternativt foreslås en broløser med minimum 8 meters frihøjde, der spænder over hele ådalen og suppleres med støjværn samt odder- fugle- og flagermusbeskyttelse. Vi anmoder samtidig om et overskueligt økonomisk sammenligningsgrundlag mellem de forskellige løsninger.

Projektområdet omfatter væsentlige drikkevandsinteresser, herunder indvindingsområder, hvorfor påvirkning af grundvand og kildepladser indgår som et selvstændigt og dokumenteret bekymringspunkt (jf. bilag 5).

Opfølgningen på mødet peger endvidere på fortsatte faglige uklarheder vedrørende jordbundsforhold, hydrologiske påvirkninger, projektering og økonomi samt utilstrækkelig

afklaring af hensyn til drikkevand, beskyttede arter, faunapassager og trafiksikkerhed, herunder som følge af budgetmæssige begrænsninger (jf. bilag 1).

Vi savner ligeledes at VD forholder sig til hvordan de vil håndtere fremtidige hav- vandstandsstigninger, øget nedbør og kraftigere nedbørshændelser i forhold til faunapassager (som kan blive oversvømmet ved broløsning) og dimensionering af vejvands-rensesforanstaltninger.

Inspiration til alternative løsninger

Internationale og nationale eksempler viser, at store infrastrukturanlæg kan gentænkes til gavn for både mennesker og natur. I Maastricht er en trafikeret vej gravet ned og erstattet af grønne byrum, og i Valby er jernbanen til Ringsted nedgravet med etablering af et grønt og støjfrit byrum ovenpå.

På mødet med Vejdirektoratet den 4. december 2025 anmodede vi om, at en tilsvarende, visionær og mindre indgribende løsning langs Frederikssundsvej undersøges, herunder teknisk og økonomisk. Vejdirektoratet oplyste, at dette forudsætter et politisk mandat. Vi opfordrer derfor ministerierne til at give Vejdirektoratet mandat til at gennemføre en sådan analyse, som er væsentligt anderledes og mindre indgribende end den undersøgelse (rapport 309), der blev udarbejdet i 2006.

Spørgsmål til ministeriel besvarelse

1. Natura 2000 - væsentlighedsvurdering
Hvordan er det dokumenteret, at Frederikssundsmotorvejens linjeføring gennem Værebros Ådal, Hove Ådal og oplandet til Gundsømagle Sø ikke medfører væsentlig negativ påvirkning af Natura 2000-områdernes udpegningsgrundlag, jf. habitatdirektivets artikel 6, stk. 3 - herunder set i lyset af kumulative effekter?
2. Datagrundlag og opdatering
Hvilket opdateret og projektspecifikt fagligt datagrundlag (hydrologi, vandkvalitet, biodiversitet) ligger til grund for vurderingerne, og hvordan adskiller dette sig fra tidligere undersøgelser og rapporter, herunder analyser fra 2006?
3. Vejevand, salt og vandrammedirektivet
Hvordan sikres det konkret, at udledning af vejvand, herunder, næringsstoffer, vintervejsalt og miljøfarlige stoffer, ikke forringer den kemiske og økologiske tilstand i Hove Å, Værebros Å, Gundsømagle Sø og Roskilde Fjord, som ikke er i god tilstand, jf. vandrammedirektivet?

4. Alternative løsninger

Er der gennemført en reel og dokumenteret vurdering af alternative løsninger, herunder tunnel- og broløsninger, som kan reducere fragmentering, støjforurening og påvirkning af vandmiljø og Natura 2000-områder? Hvis ikke, på hvilket grundlag vurderes det, at den nuværende løsning er den mindst indgribende?

5. Fragmentering og faunapassager

Hvordan er risikoen for landskabelig fragmentering, barriereeffekter og påvirkning af arters spredningsmuligheder vurderet, og hvilke konkrete foranstaltninger planlægges for at sikre funktionelle faunapassager for både terrestriske og akvatiske arter?

6. Drikkevand og grundvand

Hvordan er hensynet til drikkevandsinteresser, indvindingsområder og sårbare grundvandsmagasiner konkret indarbejdet i projektet, herunder i forhold til anlægsfase, drift, vejvand og saltpåvirkning?

7. Tværministeriel koordinering

Hvordan er der sikret en samlet og koordineret tværministeriel vurdering mellem miljø-, transport- og grøn-trepart-ansvarsområderne, og hvordan vil denne koordinering blive dokumenteret i den videre proces?

Anmodning om samlet ministeriel afklaring

På denne baggrund anmoder Roskilde Natur om:

1. En samlet, tværministeriel stillingtagen til, hvordan projektet sikrer overholdelse af Natura 2000-reglerne, vandrammedirektivet og EU's biodiversitetsmål.
2. Konkrete svar på de ovenfor beskrevne bekymringspunkter og spørgsmål.
3. En reel vurdering af tunnel- og alternative løsninger, herunder økonomiske overslag.
4. En fortsat dialog om, hvordan projektet kan tilpasses en helhedsorienteret og regenerativ natur- og infrastrukturtilgang.

Vi anmoder om, at besvarelsen fremsendes senest **6. februar 2026**.

Vi har tillid til, at ministerierne i fællesskab vil bidrage til en løsning, der tilgodeser mobilitet, natur, vandmiljø og borgernes langsigtede interesser.

Bilag (vedlagt særskilt)

1. VD opfølgning på møde Roskilde Natur 4.12.25 - Bekymringsliste
 2. Statusnotat: Gundsø Grønne Kile, Roskilde Kommune
 3. Samarbejdspartnere, Roskilde Natur
 4. Kortmateriale Opland Roskilde Fjord - Gundsømagle Sø - Hove Å
 5. Vedr bekymring for drikkevandet ift Frederikssundsmotorvejen
 6. Frederiksmotorvejen - Anmodning om supplerende undersøgelse - Kastaniehøj
Grundejerforening og vandværk
 7. Vedr møde med VD den 4-12-25 - Kastaniehøj og Grøn Trafik
-

Med venlig hilsen

Heidi Sohn Højlund

Jesper P. Aagaard

Roskilde Natur - Gundsø Grønne Kile

 40 40 61 41

 heidi@40406141.dk

 www.roskildenatur.dk